

1. Увод

Не може се са сигурношћу тврдити када је у историји човјечанства започела убирање царине. Предпоставља се да царина постоји од кад и трговина. Некада давно у доба Хамубарија и Саламона царина се наплаћивала од грађана за кориштење мостова, лука, цести и других јавних објеката. Царину убире држава а често су је убирали и градови. Од 11. до 7. стољећа прије Христа у Кини се царина убирала као један од девет разних пореза. У Аутичкој Грчкој држава је унајмљивала утјериваче који су убирали царину у малим градовима. Царинска стопа је била врло ниска, свега 2%. Наредни период – доба краљева – царина добија значај. У то доба унајмитељи имали су јако велике власти, користећи физичку присилу чак повријеђујући приватност домова. Бројни облици посебних пореза на трговину убирали су се током цијеле римске историје а најраније су биле царинске накнаде за увоз и извоз. У средњем вијеку царине су биле саставнио дио финансијске политике комуна. Међу њима је предњачила Венеција као најстарија средњовјековна комуна и најјача трговачка сила на Јадрану, а у неким временским периодима и на цијелом Средоземљу. Прва је Венеција већ у 6. стољећу вриједила и увела царински сустав.

Царина је врста посредног пореза која се наплаћује кад роба прелази царинску линију. Царине су најстарији облик ограничења свијетске трговине. А царински систем државе је релативно изолована цјелина у оквиру њеног системског окружења, састављен од структуре која, у посматраном временском периоду, функционише у складу са постављеним критеријима. Постоје два прописа који регулишу основне институте у области царина и царинске заштите домаће производње и то су: Закон о царинској тарифи и Царински Закон. Закон о царинској тарифи је модеран који има основну улогу да заштити домаћу производњу и то путем царинских стопа. Уз помоћ ове тарифе се обезбјеђује заштита домаће производње на дужи рок. Овај закон је подложен периодичним промјенама као и прилагођавању потребама које се јављају као заштите домаће производње. Царински закон регулише све основне институте из области царина и уз Царински закон постоји још и читав низ подзаконских прописа. Царински систем БиХ се не разликује од других царинских система, као и код других система и код нас постоји један број института који служи за омогућавање ефикасног функционисања царинског система. Ти институти који су потребни за ефикасно функционисање царинских система су: царинско подручје, царинска роба, царинска линија, царински обавезник, царинска обавеза, слободне зоне, царинске зоне и још многе друге. Царинска линија је граница између једног и другог царинског система. Та царинска линија се поистовјеђује са државном границом на копну, мору, језерима, ријекама...али постоји могућност исто тако да се не поклапа са државном границом онда се ту ради о царинским искључцима или царинским прикључцима. Царинско подручје је територија на којој се примјењује одређени царински систем, односно царински прописи једне земље.